

Niezależne Zrzeszenie Studentów

NIEZALEŻNE ZRZESZENIE STUDENTÓW

CYFRYZACJA NA UCZELNIACH

Autorzy: Mateusz Groszyk, Jakub Krawiec

Data: 01.10.2016r.

Spis treści

Wstęp.....	3
Metodologia:	4
Wyniki Badania.....	5
Administracja uczelniana	5
Administracja cyfrowa	8
Cyfrowe wybory samorządowe.....	12
Dyskusja	15
Administracja uczelniana	15
Cyfryzacja administracji uczelnianej	16
Cyfrowe wybory samorządowe.....	17
Wnioski i zalecenia	19

Wstęp

Powstanie systemu elektronicznej obsługi studentów częściowo przeniosło uniwersytecką administrację do sieci. W czasie gdy został on zainicjowany można było mówić o rewolucji w administracji uczelnianej. System ten daje olbrzymie możliwości, jednak stawiamy tezę, że nie jest do końca wykorzystywany. Prowadzi to niekiedy do sytuacji abstrakcyjnych. Przykładem jest przypadek z czerwca tego roku, kiedy to doszło często spotykanej sytuacji na Krakowskiej Akademii Górniczo- Hutniczej. Studenci chcący zamieszkać w przyszłym roku akademickim w domu studenckim musieli zmagać się z niemal 100 osobowymi kolejkami do późnych godzin wieczornych. Oczywiście sama procedura przyznawania miejsca w akademiku odbywa się elektronicznie, jednak o tym w jakich warunkach będzie mieszkał student decydują możliwości czasowe i system „kto pierwszy ten lepszy”. Dochodzi do sytuacji, w których „zasłużeni” mieszkańcy akademików (studenci 4 lub 5 roku) nadal muszą mieszkać w pokojach kilkuosobowych kosztem studentów I roku, ponieważ nie mieli czasu stać w kolejce. Uczelnie chwalać się z jednej strony wprowadzaniem nowych rozwiązań w e-administracji uniwersyteckiej, lecz opisana wyżej kwestia jest nierozwiązana od lat. To właśnie to zjawisko jest przyczyną wyludniania się akademików. Starsi studenci i doktoranci, którzy nie mają czasu na stanie w kolejkach są zmuszeni do szukania lokum na wynajem, ponieważ kolejny rok w mało komfortowych warunkach jest trudny do przyjęcia. Kolejnym tegorocznym przykładem abstrakcyjnych rozwiązań była rekrutacja na Poznańskiej Akademii Wychowania Fizycznego. Tamtejsza uczelnia zrezygnowała z elektronicznej rekrutacji, a o przyjęciu na studia decydowała kolejność złożenia dokumentów rekrutacyjnych. Powyższe przykłady obrazują problem niepełnej cyfryzacji na polskich uczelniach i skłaniają do uważnego przyjrzenia się problemowi.

Metodologia:

Opisane zjawiska natchnęły nas do sprawdzenia, czy takich sytuacji jest w Polsce więcej, a także aby poznać opinię studentów na temat administracji uczelnianej.

W związku z tym, stworzyliśmy Badanie Opinii Studentów, które objęło zagadnienia oceny administracji uczelnianej, cyfrowej administracji uczelnianej, wyborów samorządowych oraz uwzględnienie możliwości głosowania internetowego. Na przestrzeni dwóch miesięcy, w badaniu internetowym wzięło udział 350 osób. 61% osób badanych było płci żeńskiej, 39% płci męskiej. Wiek ankietowanych wahał się od 18 do 26 lat, jednakże blisko 50% osób miało 21 bądź 22 lata. Uczestnicy zadeklarowali przynależność do 31 polskich uczelni, natomiast 55% z nich pochodziło z Uniwersytetu Gdańskiego (najwięcej respondentów), Akademii Górniczo-Hutniczej, Politechniki Warszawskiej, Uniwersytetu Techniczno-Przyrodniczego w Bydgoszczy, oraz ze Szkoły Głównej Handlowej. Ankieta zawierała metryczkę, 12 pytań zamkniętych opartych na skali 5 stopniowej, oraz na pytaniach oferujących odpowiedź tak/nie. Dodatkowo, na samym końcu zostawiliśmy jedno pytanie otwarte, w którym respondenci mogli zostawić swoje uwagi odnośnie tematu ankiety. Informacje o badaniu były rozpowszechniane przede wszystkim za pomocą mediów społecznościowych, na forach dedykowanych poszczególnym uniwersytetom.

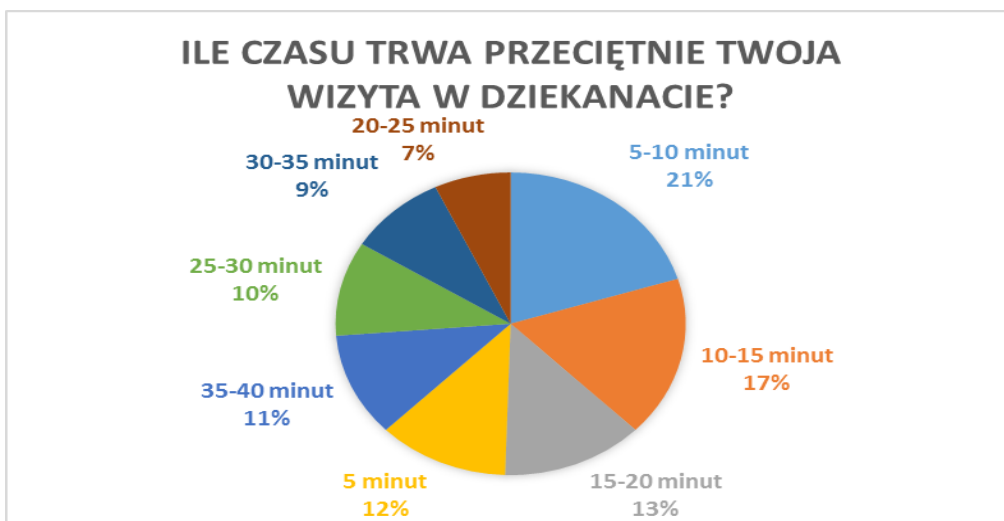

Wyniki Badania

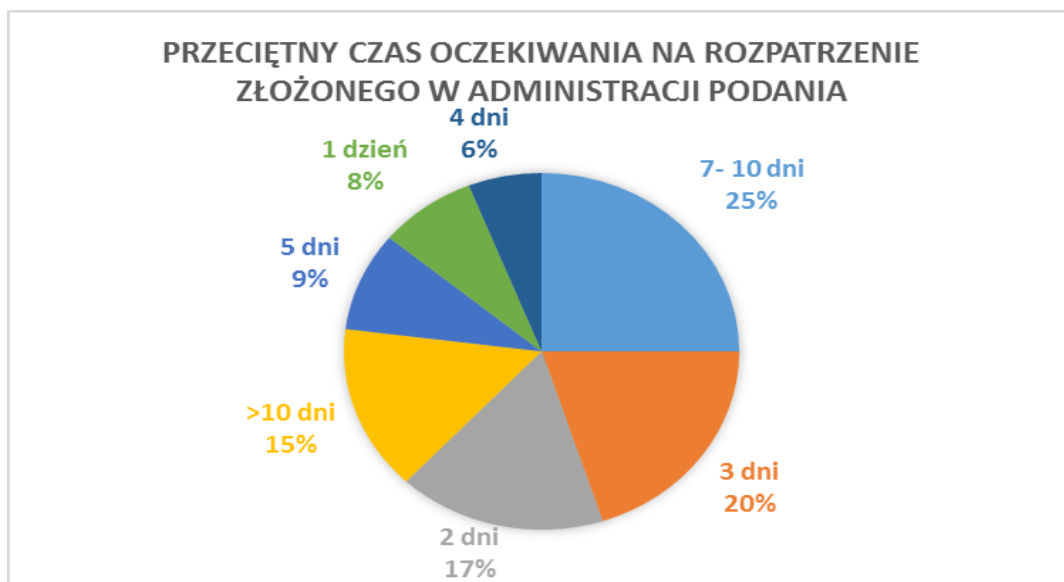
Administracja uczelniana

Badając stopień zaawansowania administracji cyfrowej nie sposób ominąć opinię studentów na temat administracji uczelnianej sensu largo. Badanie wykazało, iż 38% studentów jest raczej zadowolonych z pracy dziekanatów. Natomiast tylko 6 % studentów jest zdecydowanie zadowolonych z ich pracy. Wyniki te należy skonfrontować z odpowiedziami pozostałych respondentów, którzy w 32 % opowiedzieli się za zdecydowanie złą lub raczej złą oceną. 25 % studentów udzieliło odpowiedzi „trudno powiedzieć”. Trudno znaleźć studentów, którzy nie mieli styczności z administracją uczelnianą, dlatego te jakże subiektywne odpowiedzi możemy uznać za wyjściowe w naszej dyskusji. Jednak omawiając zagadnienie nie sposób uciec od twardych danych statystycznych dotyczących funkcjonowania administracji.

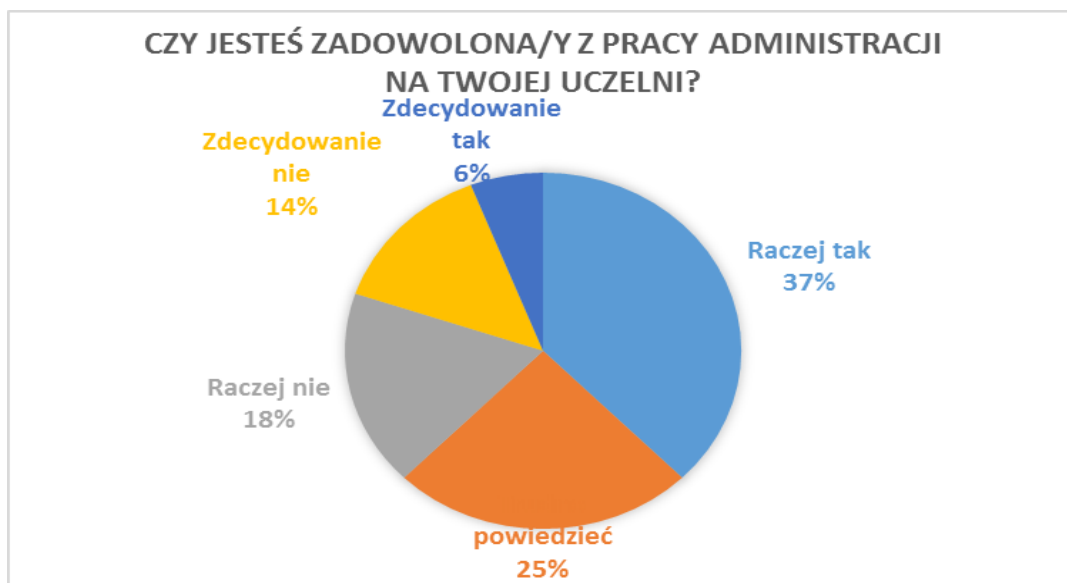
O skuteczności administracji świadczy jej efektywność. Za efektywność możemy uznać czas rozpatrywania podania i ilość czasu poświęcanego przez studentów na wizytę w dziekanacie (łącznie z czasem oczekiwania). 83 % respondentów zadeklarowało, że na ich wydziale rozpatrzenie podania trwa maksymalnie do 7 dni. Natomiast 15 % badanych stwierdziło że procedura odpowiedzi trwa 10 i więcej dni. Drugi miernik efektywności wskazują, iż 49 % badanych udaje się załatwić sprawę maksymalnie w 15 minut. Wskaźnik ten można uznać za bardzo dobry wynik. Należy jednak zwrócić uwagę, że aż 1/5 studentów spędza w dziekanacie przynajmniej 30 minut.

Wykres 1 Procentowe przedstawienie deklarowanego sumarycznego czasu oczekiwania na wizytę oraz trwania wizyty w dziekanacie

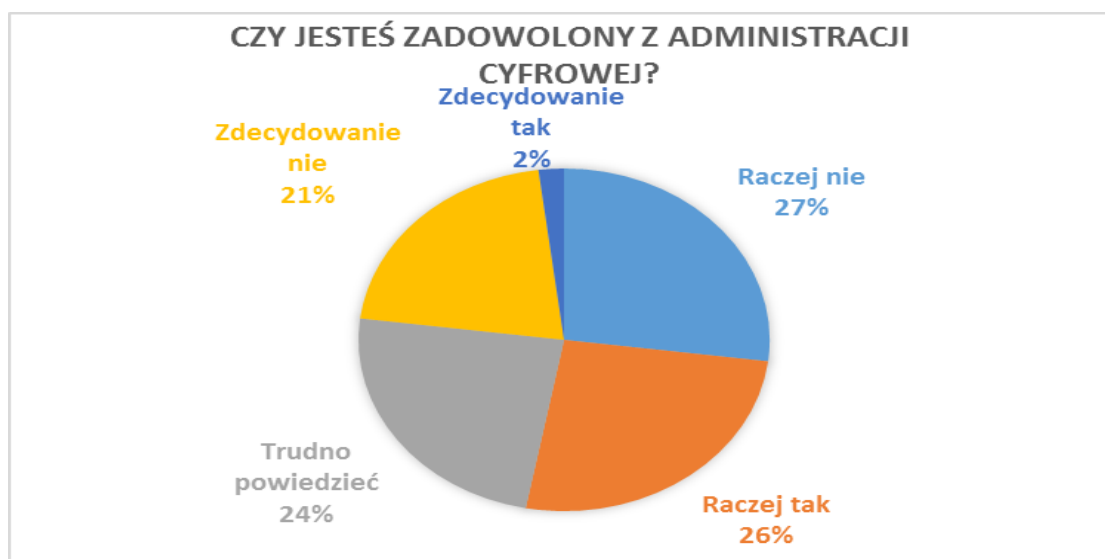
Wykres 2. Przedstawia przeciętny czas oczekiwania na rozpatrzenie złożonego podania w biurach administracji uczelni np. dziekanatach.

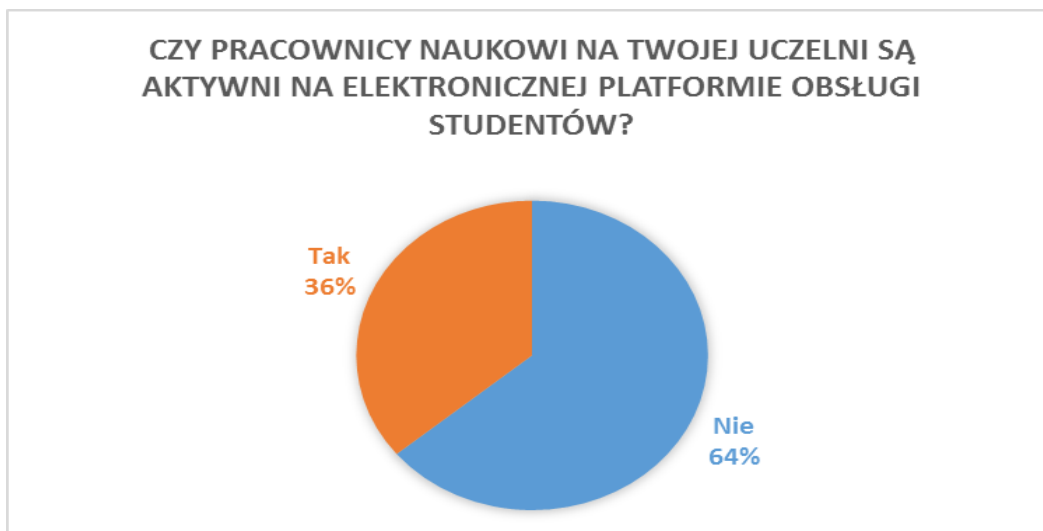
Wykres 3 Przedstawia deklarowane przez studentów zadowolenie z pracy administracji na uczelni

Administracja cyfrowa

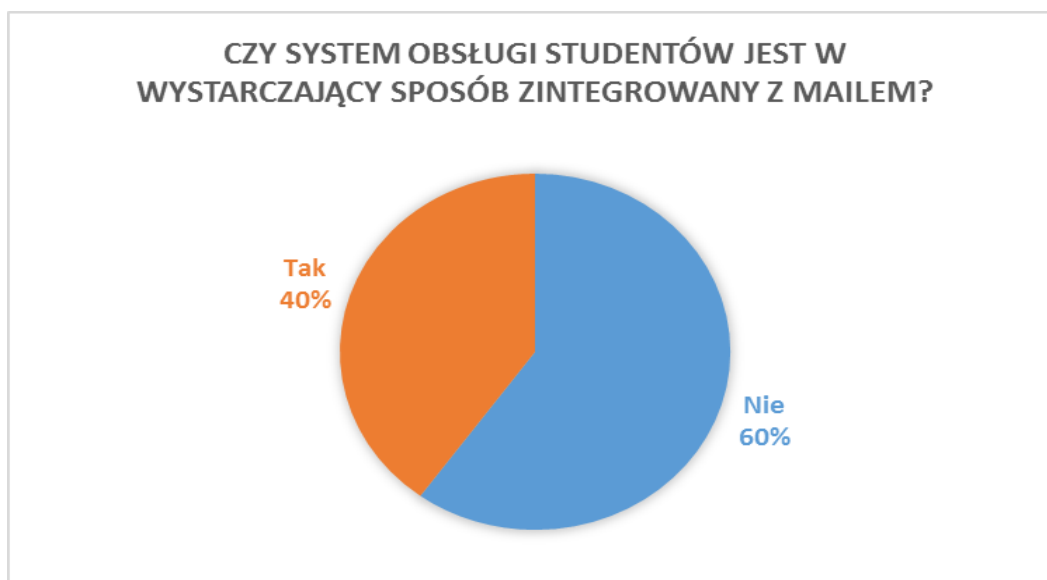
Esencją naszego badania jest poznanie opinii studentów dotyczącej działania cyfrowej administracji uczelnianej. Wyniki w tej materii są bardzo niepokojące. 48 % studentów ocenia ją negatywnie. W zestawieniu z 2 % grupą studentów postrzegających ją dobrze nie sposób uznać tych rezultatów za zadowalające. Na tę ogólną opinię składają się poszczególne części składowe. Zdecydowanie wpływ na nią ma fakt, iż według 64 % badanych, pracownicy naukowcy nie są aktywni na elektronicznej platformie obsługi studentów. Jeśli już są aktywni, to ta aktywność w 31 % studenci oceniają raczej źle, natomiast w 24% procentach oceniają raczej dobrze. Ponadto 60 % osób twierdzi, iż ów system elektronicznej obsługi studentów nie jest zintegrowany z mailem uczelnianym. Ważnym faktem, jest w 40% przypadków brak możliwości składania wniosków stypendialnych drogą elektroniczną. Tylko w 20% przypadków jest taka możliwość. W zestawieniu z deklaracją 88 % badanych o potrzebie składania wniosków stypendialnych drogą elektroniczną, ten aspekt cyfryzacji należy uznać za niezwykle pilny.

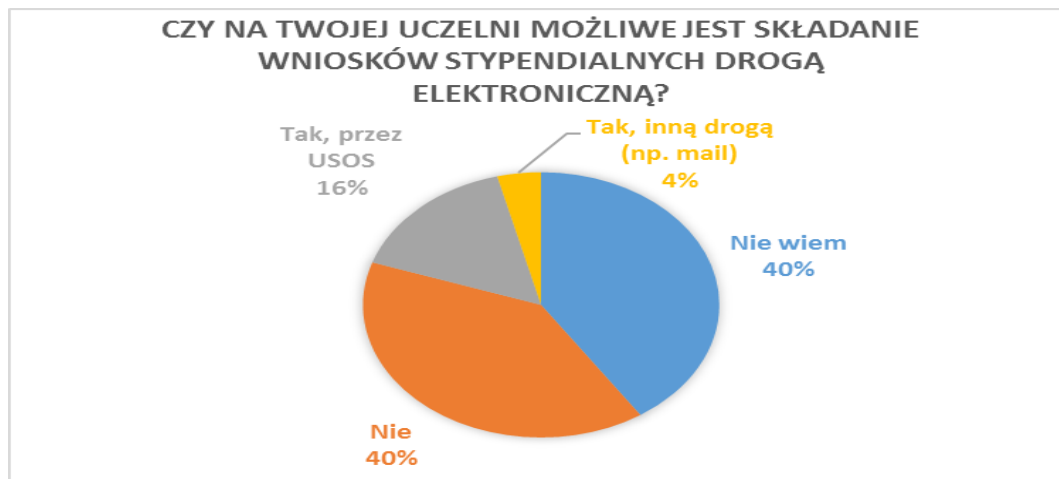
Wykres 4 Deklarowane zadowolenie z administracji cyfrowej.

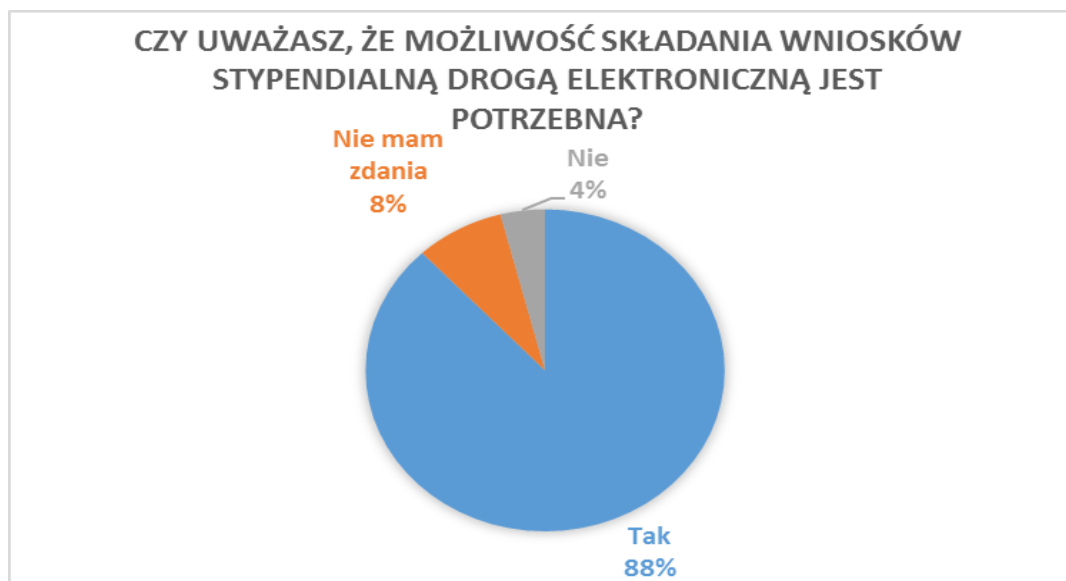
Wykres 5 Ocena aktywności pracowników naukowych na platformie uczelnianej

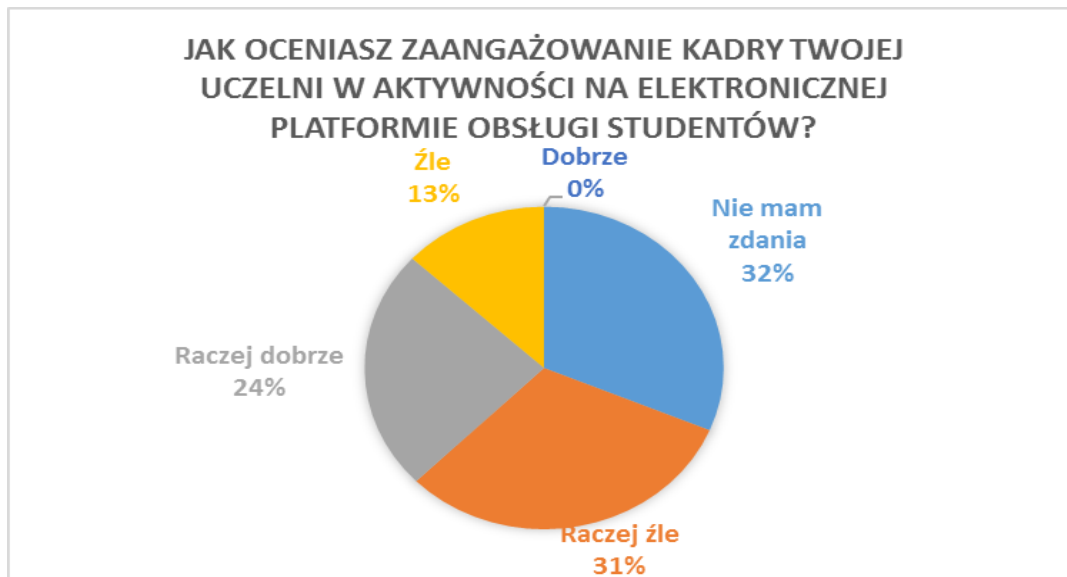
Wykres 6 Ocena zintegrowania systemu obsługi studentów z mailami studenckimi

Wykres 7 Deklarowana możliwość składania wniosków stypendialnych drogą elektroniczną

Wykres 8 Deklarowana potrzeba możliwości składania wniosków drogą elektroniczną

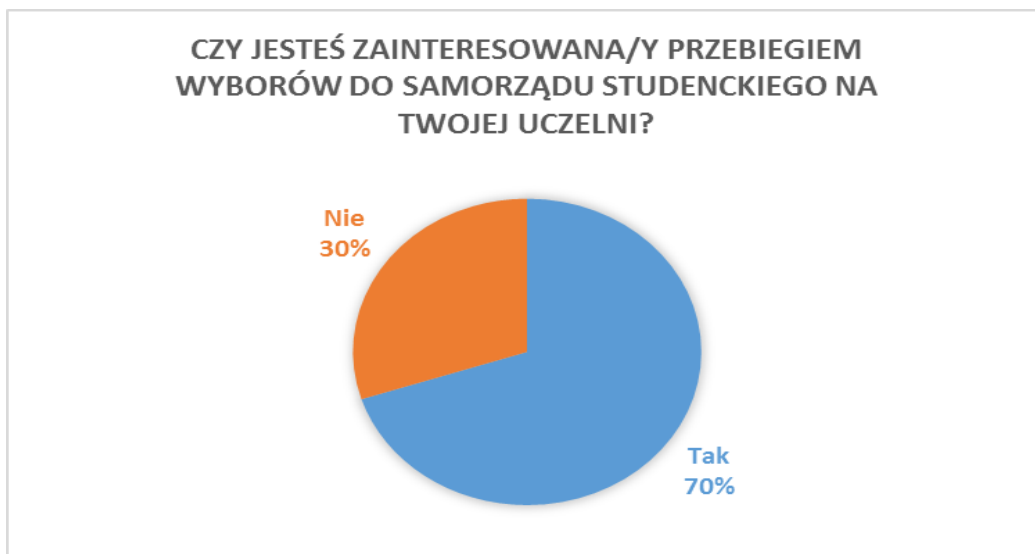

Wykres 9 Ocena zaangażowania kadry uczelni w aktywności na platformie obsługi studentów

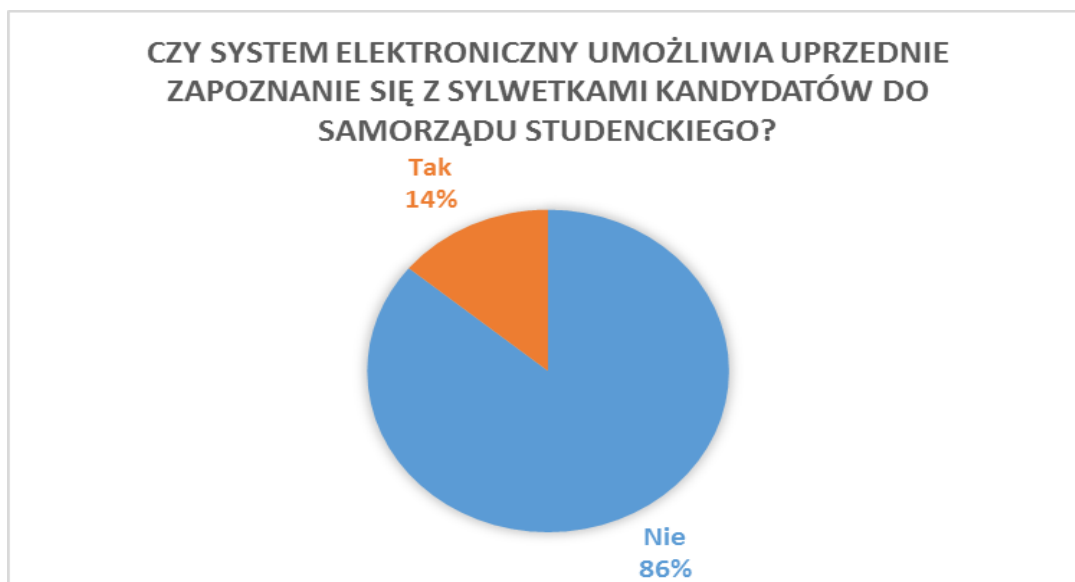

Cyfrowe wybory samorządowe

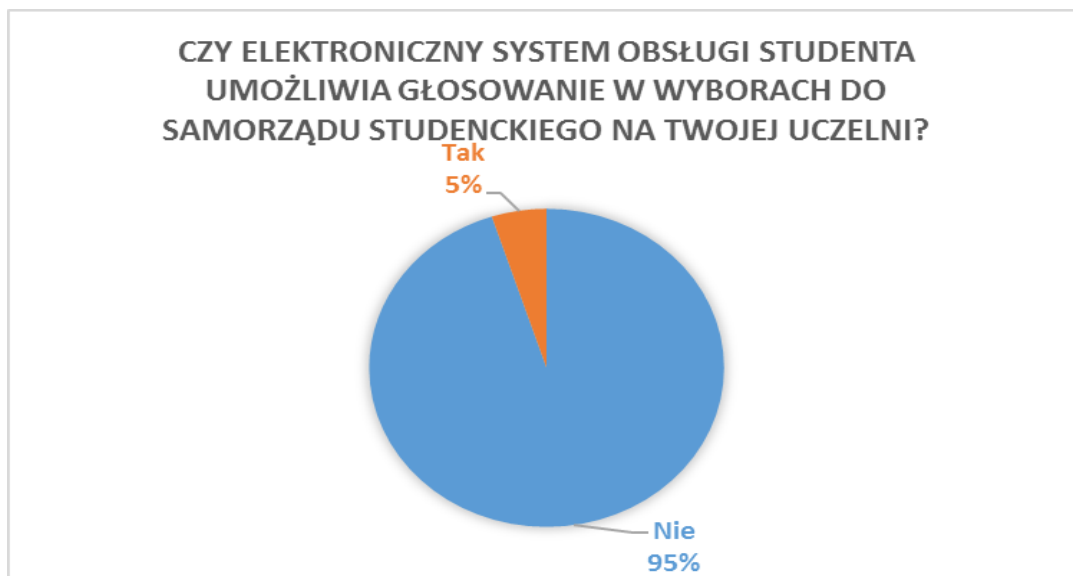
Wybory samorządowe są ważnym elementem życia studenckiego. Wniosek ten formułujemy na podstawie opinii 70% studentów, którzy wyrazili zainteresowanie ich przebiegiem. Jednak trzeba wziąć pod uwagę fakt, iż na wielu wydziałach frekwencje w czasie głosowań oscylują w granicach kilku procent. Są one spowodowane krótkim okresem trwania wyborów (zazwyczaj jest to tylko kilka godzin w ciągu jednego dnia) lub brakiem dostatecznego poinformowania studentów o planowanych wyborach. Ten szkodliwy dla studenckiej społeczności stan można zmienić umożliwiając głosowanie drogą elektroniczną. Dlatego też w badaniu postanowiliśmy zapytać studentów o możliwości jakie istnieją obecnie w tym zakresie. Aż 95 % badanych stwierdziło, że elektroniczny system obsługi studenta nie przewiduje możliwości głosowania elektronicznego.. Ponadto, uczelnie nie oferują takiej możliwości za pośrednictwem innych systemów elektronicznego głosowania niż elektronicznych system obsługi studenta, co stwierdziło 94 % badanych. Mówiąc o wyborach samorządowych nie można ograniczyć się jedynie do samego aktu głosowania. Należy potraktować je w sposób pełny, łącznie z informacją na temat ich odbywania się, składu komisji wyborczej i procesu jej powoływania, prezentacją sylwetek kandydatów, aż po ogłoszenie ich wyników. Przykładowo jeśli chodzi o możliwość poznania kandydatów elektronicznie, aż w 86% przypadków studenci nie mają takiej możliwości. Tylko 14% badanych deklaruje taką możliwość na swojej uczelni.

Wykres 10 Deklarowane zainteresowanie przebiegiem wyborów do samorządu studentckiego

Wykres 11 Deklarowana możliwość zapoznania się z sylwetkami kandydatów do samorządu studentów poprzez platformę elektroniczną

Wykres 12 Deklarowana możliwość głosowania w wyborach do samorządu studentów poprzez platformę elektroniczną

Dyskusja

Administracja uczelniana

Na podstawie przeprowadzonego badania dochodzimy do wniosku, iż ogólny stan administracji uczelnianej stoi na dobrym poziomie. Studenci w większości są z niej zadowoleni, a o jej efektywności świadczą stosunkowo sprawny czas rozpatrywania podań i dość krótki czas oczekiwania w uczelnianym dziekanacie. Interesujący jest fakt, iż 1/5 studentów poświęca tylko od 5 do 10 minut w dziekanacie. Z pewnością świadczy to o profesjonalizacji usług administracji, ale może też być spowodowane faktem, iż niektóre wydziały przyjmują kilkudziesięciu studentów rocznie. W porównaniu z wydziałami kilkutyśiecznymi czas ten zdecydowanie może przekraczać objęty poniższym badaniem. Kolejnym argumentem dowodzącym dobrych praktyk administracyjnych jest bardzo sprawne rozpatrywanie podań. 83 % studentów czeka na to tylko 7 dni. Z pewnością wpływa na to odpowiednia ilość pracowników pracujących administracji. Niestety nie wolno nam zlekceważyć grupy 15% studentów czekających na rozpatrzenie swojego podania 10 i więcej dni. Rodzić to może zagrożenie poczucia zaufania studentów do pracowników administracji i prowadzić do przewlekłego jej działania. W powyższej materii warto byłoby zbadać także czas przyjmowania petentów przez administrację. Wyniki zobrazowałyby kwestię dostępności do usług administracyjnych.

Cyfryzacja administracji uczelnianej

Badani studenci mają negatywne doświadczenia z uczelnianą cyfryzacją. Jej założeniem było ułatwienie studentom i pracownikom życia, lecz jak pokazują wyniki ankiety funkcjonuje ona źle i jest niekompletna. Zestawiając wynik dotyczącym zadowolenia z administracji sensu largo (38% zadowolonych studentów) z faktem, iż 27 % studentów jest niezadowolonych z administracji zauważamy potrzebę reformy i usprawnienia e-administracji. W czasie gdy cały kraj wkracza w erę cyfryzacji, sytuacja w której cyfryzacja na uczelniach, mogących być inkubatorem do wprowadzenia jej w skali całego kraju jest niepokojąca. To właśnie uniwersytety dają możliwość sprawdzenia usług administracyjnych świadczonych drogą elektroniczną. Szkoły wyższe są odpowiednim miejscem dla sprawdzenia e-administracji także ze względu na fakt iż ich odbiorcami są młodzi ludzie bardzo chętnie korzystający z nowych technologii. Fatalne wyniki cyfryzacji mogą sprzyjać niechęci studentów do korzystania z niej. Efektem tego jest pozostanie studentów przy tradycyjnych formach korzystania z usług administracji. Niestety, jak pokazują przytoczone przykłady, prowadzi to do nietypowych sytuacji. Rozszerzenie e-administracji o wskazane usługi takie jak możliwość złożenia wniosku o stypendium drogą elektroniczną, jak pokazały badanie, jest przez studentów pożądane. Wyniki ukazują, że studenci chcą rozszerzenia i wysokiej jakości usług e-administracyjnych.

Analizując stan administracji cyfrowej dochodzimy do wniosków, iż problemem jest także niski stan świadomości o jej możliwościach. Tyczy się to zarówno studentów jak i pracowników naukowych. Ukazują to fakt, iż 41% studentów nie posiada wiedzy o możliwości składania wniosków stypendialnych elektronicznie. Ponadto fakt, iż 64% pracowników naukowych nie korzysta z elektronicznego systemu może wynikać również z braku świadomości zalet stosowania elektronicznego systemu obsługi studentów. Warto potraktować cyfryzację administracji uczelnianej jako inkubator wprowadzania e-usług w całym kraju. Funkcjonowanie uczelnianej administracji cyfrowej z pewnością będzie obszerną bazą wiedzy dla funkcjonowania e-administracji w skali całego kraju.

Cyfrowe wybory samorządowe.

Niezależne Zrzeszenie Studentów od lat przygląda się przebiegowi wyborów samorządowych. W ostatnich latach, zauważamy, że frekwencja w nich jest marginalna. Na większości wydziałów stanowi ona kilka procent głosujących. Biorąc pod uwagę fakt, iż 70% badanych jest zainteresowanych przebiegiem tych wyborów, problem w niskiej frekwencji upatrujemy w możliwościach techniczno-organizacyjnych. Rozwiązaniem byłoby umożliwienie równoległego głosowania tradycyjnego i elektronicznego. Obecnie w 94% przypadków jest to niemożliwe. Przykładem pożądanego elektronicznego wyborów jest Uniwersytet SWPS, gdzie w ostatnich wyborach samorządowych na wydziale warszawskim oddało głos blisko 1000 osób co stanowi około 20% studentów tej uczelni. Postulujemy, aby równoległe przebieg wyborów miał miejsce w wersji elektronicznej za pomocą elektronicznego systemu obsługi studenta lub innej cyfrowej platformy. W systemie powinny znajdować się informacje na temat powoływania komisji wyborczej, daty wyborów, terminu zgłoszeń dla kandydatów, możliwości zapoznania się z sylwetkami kandydatów, możliwości oddawania głosów, możliwości zapoznania się z wynikami wyborów. Udostępnienie wszystkich materiałów wyborczych w wersji elektronicznej z pewnością przesądzą o ich łatwiejszej dostępności, zwiększą świadomość wyborczą wyborców, a przede wszystkim - zwiększą frekwencje wyborczą. W tej materii rodzi się pytanie kto miałby dostęp do elektronicznej platformy do głosowania. Oczywiście jedynie komisja wyborcza. System powinien być na bieżąco monitorowany przez sekcję IT każdej uczelni i posiadać zabezpieczenia na najwyższym możliwym poziomie. Zagrożeniem tego pomysłu jest możliwość cyberataków, jednak wysokie środki stosowane w elektronicznych systemach obsługi studentów powinny być wystarczające dla zachowania bezpieczeństwa. W związku z powyższym, rekomendujemy skorzystanie z obecnych systemów elektronicznej obsługi studenta zdecydowanie bardziej niż tworzenie nowych platform. Uważamy też, elektroniczne systemy obsługi studentów posiadają możliwości techniczne do wskazanego celu, gdyż z powodzeniem przeprowadzane są za ich pośrednictwem ankiety studenckie. Wprowadzając powyższe zmiany, warto byłoby zbadać ilu studentów preferowałoby głosowanie elektroniczne kosztem tradycyjnego, co po wdrożeniu cyfrowych wyborów udowodniłoby zasadność ich wdrożenia. Cyfrowe wybory samorządowe mogą być polem do sprawdzenia funkcjonowania systemu głosowania elektronicznego, a doświadczenie z nich wyniesione

Niezależne Zrzeszenie Studentów

może okazać się niezbędne przy organizacji państwowych e-wyborów. W ten sposób być może uda uniknąć się błędów zauważalnych w studenckich wyborach elektronicznych, a o których nie może być mowy podczas wyborów parlamentarnych, samorządowych i prezydenckich w skali kraju.

Wnioski i zalecenia

1. Cyfryzacja administracji uczelnianej powinna być traktowana jako wstęp i pole doświadczalne do wprowadzenia e-usług w całym państwie.
2. Elektroniczne wybory samorządowe powinny być pierwszym etapem ku wprowadzeniu elektronicznych wyborów parlamentarnych, samorządowych i prezydenckich.
3. Pełna cyfryzacja usług administracji uczelnianej pozwoli podnieść zadowolenie korzystających z niej studentów a także pozwoli zapobiec abstrakcyjnym sytuacjom.
4. Rozszerzanie usług uczelnianej administracji cyfrowej powinno być traktowane jako inkubator wprowadzania e-usług administracji publicznej w skali całego kraju.
5. Należy umożliwić elektroniczne głosowanie w wyborach studenckich wyborach samorządowych wykorzystując istniejące systemy elektronicznej obsługi studentów.
6. Cyfrowe wybory studenckie podniosą frekwencję wyborczą.
7. Cyfrowe wybory studenckie pozwolą uniknąć nieprawidłowości przy ich przeprowadzaniu i wpłyną na ich maksymalną przejrzystość.
8. Należy prowadzić kampanię informacyjną i zachęcającą do korzystania z istniejących rozwiązań elektronicznych systemów obsługi studenta (skierowanych zarówno do studentów jak i do pracowników uczelni).